

**Protokoll fra kontrollutvalgets møte  
tirsdag 25.01.2011**

**Til stede:** Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R)

Forfall (grunn): Kari Kjenndalen (A) (uoppsettelig arbeid)

I stedet møtte: Peter A. Torjesen (A)

Fra kontrollutvalgets sekretariat: Sekretariatsleder Reidar Enger og konsulent Kristin Lehre

Fra Kommunerevisjonen: Kommunerevisor Annette Gohn-Hellum, avdelingsdirektør Unn Helen Aarvold, avdelingsdirektør Lars Normann Mikkelsen, revisjonsrådgiver Hilde Ludt (sak 2 og sak 5), seniorrådgiver Janne Aassveen (sak 3), revisjonsrådgiver Per Langseth (sak 6)

| <b>Sak</b>                                                                                                                                            | <b>Side</b> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| <b>1/11 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 14.12.2010 .....</b>                                                                                     | <b>2</b>    |
| <b>2/11 Rapport 1/2011 Planlegging, styring og oppfølging av investeringsprosjekter i Energigjenvinningsetaten .....</b>                              | <b>2</b>    |
| <b>3/11 Rapport 2/2011 Kontroll av anskaffelser i ni virksomheter.....</b>                                                                            | <b>4</b>    |
| <b>4/11 Prosjekt Ren Oslofjord – Status i rettens behandling av saken.....</b>                                                                        | <b>7</b>    |
| <b>5/11 Oppfølging av rapport 6/2008 Behandling av drosjeløyvesaker.....</b>                                                                          | <b>8</b>    |
| <b>6/11 Saker i KOFA – Klagenemnda for offentlige anskaffelser – i perioden 01.01.2010 - 31.12.2010 som gjelder anskaffelser i Oslo kommune .....</b> | <b>9</b>    |
| <b>7/11 Økonomiske uregelmessigheter og misligheter som er endelig innberettet til kontrollutvalget i 2010 – Oversikt nr. 20.....</b>                 | <b>11</b>   |
| <b>8/11 Forvaltningsrevisjon med oppstart 1. halvår 2011 .....</b>                                                                                    | <b>12</b>   |
| <b>9/11 Opplegg for ekstern kvalitetskontroll av forvaltningsrevisjon.....</b>                                                                        | <b>13</b>   |
| <b>10/11 Restanseliste for kontrollutvalgets saker pr. 31.12.2010 .....</b>                                                                           | <b>14</b>   |
| <b>11/11 Kommunal konkurranse Oslo KF. Manglende regnskapsmateriale og avtaler ..</b>                                                                 | <b>15</b>   |

**Protokoll fra kontrollutvalgets møte 14.12.2010**

Sendt til arkiv

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen (A).

Protokollen ble godkjent.

**Rapport 1/2011 Planlegging, styring og oppfølging av investeringsprosjekter i Energigjenvinningsetaten**

Sendt til samferdsels- og miljøkomiteen

Kopi til byråden for miljø og samferdsel, byråden for finans, byråden for nærings- og eierskapspolitikk, Energigjenvinningsetaten, Kommunerevisjonen

**Saken gjelder:**

Rapport 1/2011 *Planlegging, styring og oppfølging av investeringsprosjekter i Energigjenvinningsetaten*, er resultatet av et forvaltningsrevisjonsprosjekt vedtatt gjennomført av kontrollutvalget i møte 26.01.2010 (sak 5). Prosjektet tilhører fokusområdet virksomhetsstyring i overordnet plan for forvaltningsrevisjon, som ble vedtatt av bystyret 18.06.2008 (sak 259).

Kommunerevisjonen har i 2010 undersøkt om det har vært tilfredsstillende planlegging, styring og oppfølging av Energigjenvinningsetatens investeringsportefølje EGE 2010. EGE 2010 ble opprettet for å realisere Oslo kommunes målsetning om kretsløpsbasert avfallshåndtering. Nybyggingsprogrammet omfattet planlegging og etablering av:

- utsorteringsanlegg for husholdningsavfall (linje A, B og C)
- biogassanlegg for sortert matavfall
- ny forbrenningslinje 3 for økt fjernvarmetilførsel.

Disse tre prosjektene hadde i 2007 en investeringsramme på 1,25 milliarder kroner. I 2010 var budsjettrammen økt til 2,56 milliarder kroner.

EGE 2010 er et omfattende og komplisert nybyggingsprogram, og prosjektets rammebetingelser har endret seg betydelig siden prosjektstart. Energigjenvinningsetaten hadde lagt ned mye arbeid for å planlegge, styre og følge opp investeringsvirksomheten, og viktige elementer var på plass for å sikre god styring.

Kommunerevisjonen mener samtidig at noe uklare rolle- og fullmaktsforhold, manglende skriftlighet ved endringer i EGE 2010s prosjektomfang og økonomiske styringsrammer, samt

uoversiktlig månedlig økonomirapportering representerer vesentlige svakheter ved planlegging, styring og oppfølging av EGE 2010.

EGE 2010 er ikke slutført, og endelig bevilgning og kostnad for Utsortering, Biogass og Ovnslinje 3 er ikke kjent. Det synes klart at den opprinnelige rammen var urealistisk. Innenfor rammen av denne forvaltningsrevisjonen har Kommunerevisjonen ikke vurdert i hvilken grad økningen i forventet sluttkostnad også skyldes andre forhold, som endrede rammebetingelser, svakheter i styringen eller annet.

Kommunerevisjonens foreløpige rapport ble sendt Energigjenvinningsetaten og byråden for miljø og samferdsel for uttalelse den 08.11.2010. Både etaten og byrådsavdelingen skriver at de anser rapporten som nyttig, og varsler tiltak på bakgrunn av rapportens anbefalinger.

*Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:*

Kommunerevisjonens rapport 1/2011 *Planlegging, styring og oppfølging av investeringsprosjekter i Energigjenvinningsetaten* viser at viktige elementer var på plass for å sikre god styring av Energigjenvinningsetatens investeringsportefølje EGE 2010. Noe uklare rolle- og fullmaktsforhold, manglende skriftlighet ved endringer i EGE 2010s prosjektomfang og økonomiske styringsrammer, samt uoversiktlig månedlig økonomirapportering representerer imidlertid vesentlige svakheter ved planlegging, styring og oppfølging av EGE 2010.

Kontrollutvalget konstaterer at både Energigjenvinningsetaten og Byrådsavdeling for miljø og samferdsel varsler tiltak på bakgrunn av rapportens anbefalinger.

Kontrollutvalget vil peke på viktigheten av at Kommunerevisjonens undersøkelse også tas med i arbeidet med andre større investeringsprosjekter også i Oslo kommune.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 1/2011 *Planlegging, styring og oppfølging av investeringsprosjekter i Energigjenvinningsetaten*, til orientering.

Saken sendes samferdsels- og miljøkomiteen.

### **Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen (A).

*Dokumenter innkommet:*

- Kommunerevisorens innstilling datert 21.12.2010 m/vedlegg

### **Votering:**

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

*Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:*

Kommunerevisjonens rapport 1/2011 *Planlegging, styring og oppfølging av investeringsprosjekter i Energigjenvinningsetaten* viser at viktige elementer var på plass for å sikre god styring av Energigjenvinningsetatens investeringsportefølje EGE 2010. Noe uklare rolle- og fullmaktsforhold, manglende skriftlighet ved endringer i EGE 2010s prosjektomfang og økonomiske styringsrammer, samt uoversiktlig månedlig økonomirapportering representerer imidlertid vesentlige svakheter ved planlegging, styring og oppfølging av EGE 2010.

Kontrollutvalget konstaterer at både Energigjenvinningsetaten og Byrådsavdeling for miljø og samferdsel varsler tiltak på bakgrunn av rapportens anbefalinger.

Kontrollutvalget vil peke på viktigheten av at Kommunerevisjonens undersøkelse også tas med i arbeidet med andre større investeringsprosjekter også i Oslo kommune.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 1/2011 *Planlegging, styring og oppfølging av investeringsprosjekter i Energigjenvinningsetaten*, til orientering.

Saken sendes samferdsels- og miljøkomiteen.

### 3/11

#### **Rapport 2/2011 Kontroll av anskaffelser i ni virksomheter**

Sendt til bystyret

Kopi til byrådet, Kommunerevisjonen

#### **Saken gjelder:**

Kommunerevisjonen har som en del av regnskapsrevisjonen for 2010 undersøkt utvalgte anskaffelser hos ni virksomheter i Oslo kommune. Undersøkelsen er oppsummert i rapport 2/2011 *Kontroll av anskaffelser i ni virksomheter*.

Formålet med undersøkelsen har vært å skaffe tilstrekkelig grunnlag for å konkludere i revisjonsberetningen både med hensyn til utgifters gyldighet og i forhold til etterlevelse av viktige lover og regler, i dette tilfellet anskaffelsesregelverket. Med dette som utgangspunkt har Kommunerevisjonen undersøkt om det foreligger dokumentasjon på en rekke områder i anskaffelsesprosessen i samsvar med lov og forskrift om offentlige anskaffelser og internt regelverk i kommunen.

Kommunerevisjonens gjennomgang viser at anskaffelsesregelverket i stor grad er etterlevd når det gjelder krav til dokumentasjon på de undersøkte områdene. Det er samlet sett 28 avvik fra lov og forskrift om offentlige anskaffelser av totalt 515 utførte kontroller.

Det er vesentlig omfang av avvik når det gjelder dokumentasjon for kontroll av varemottak/utførelse av arbeid. For ca. 30 % av anskaffelsene er varemottakskontroll ikke dokumentert i regnskapssystemet slik internt regelverk i kommunen tilsier. I tre fjerdedeler av disse tilfellene er varemottakskontroll heller ikke dokumentert på annen måte. Resultatet indikerer at det er svakheter i den interne kontrollen i kommunen på dette området. Kommunerevisjonen vil derfor vurdere å omtale dette i revisjonsberetningen for 2010.

Kommunerevisjonen har pekt på risiko på enkelte områder utover kontroll av varemottak/utførelse av arbeid og kommet med forslag til risikoreduserende tiltak.

I tilsvarende undersøkelser i 2008 og 2009 ble det avdekket vesentlig omfang av avvik fra anskaffelsesregelverket på mange områder. Imidlertid så Kommunerevisjonen i 2009-undersøkelsen bedringer i forhold til etterlevelse av anskaffelsesregelverket for de virksomhetene som også var omfattet av anskaffelsesundersøkelsen i 2008. Resultatet fra årets undersøkelse er ikke direkte sammenlignbart med resultatet fra undersøkelsen i 2009, ettersom mange av avvikene i 2009 gjaldt kjøp av pleie- og omsorgstjenester i bydelene, hvor regelverkets krav har vært noe uklart for enkelte bydeler. For virksomhetene som også ble undersøkt i 2009 viser undersøkelsen tilnærmet samme resultat i 2010. Bydelene er ikke med i årets undersøkelse, ettersom Kommunerevisjonen ønsker at varslede tiltak etter tidligere undersøkelse skal få virke en stund før disse virksomhetene undersøkes igjen.

Kommunerevisjonen har oppsummert resultatene i brev til den enkelte virksomhet og kommet med anbefalinger på områder hvor det er avdekket vesentlige avvik. Åtte av virksomhetene ble bedt om å gi tilbakemelding til omtalte avvik/svakheter. Tilbakemelding er mottatt fra alle disse virksomhetene. Renovasjonsetaten ble ikke bedt om å gi tilbakemelding fordi det ikke ble avdekket vesentlige avvik.

Rapporten ble sendt til aktuelle byrådsavdelinger for uttalelse. Det er mottatt høringsuttalelse fra alle aktuelle byrådsavdelinger. Byrådsavdelingene har gitt tilbakemelding om tiltak som vil bli iverksatt som følge av undersøkelsen og tidsperspektivet for iverksettelse av tiltak.

Undersøkelsens konklusjoner anses som aktuelle for alle kommunens virksomheter. Rapport 2/2011 vil derfor bli sendt til alle kommunes virksomheter.

*Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:*

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens rapport 2/2011 *Kontroll av anskaffelser i ni virksomheter* viser at anskaffelsesregelverket i stor grad er etterlevd når det gjelder krav til dokumentasjon på de undersøkte områdene og at resultatet av den foreliggende undersøkelsen er tilnærmet likt for de virksomhetene som også ble undersøkt i 2009.

Kontrollutvalget ser alvorlig på at det er vesentlig omfang av tilfeller hvor varemottakskontroll ikke er dokumentert på tilfredsstillende måte og viser til at Kommunerevisjonen har rapportert om denne svakheten i flere år. Manglende dokumentasjon av varemottakskontroll medfører økt risiko for utbetaling uten at det har vært tilstrekkelig reell varemottakskontroll, med resultat at det kan betales for varer/tjenester som ikke er mottatt.

Kontrollutvalget forutsetter at virksomhetene iverksetter tiltak på områdene hvor det er avdekket avvik for å sikre etterlevelse av lov og forskrift om offentlige anskaffelser og internt regelverk i kommunen. Kontrollutvalget merker seg at byrådsavdelingene har iverksatt tiltak på anskaffelsesområdet og at det varsles om ytterligere tiltak vedrørende blant annet dokumentasjon av varemottakskontroll, som forutsettes iverksatt.

Kontrollutvalget tar for øvrig rapporten til orientering.

Kontrollutvalget innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bystyret ser alvorlig på at Kommunerevisjonens rapport 2/2011 *Kontroll av anskaffelser i ni virksomheter* viser at det enda en gang er vesentlig omfang av tilfeller hvor varemottakskontroll ikke er dokumentert på tilfredsstillende måte. Bystyret forutsetter at byrådet sørger for at kommunens virksomheter iverksetter tilstrekkelig intern kontroll på området.

Bystyret slutter seg for øvrig til kontrollutvalgets vedtak og tar Kommunerevisjonens rapport til orientering.

### **Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen.

*Dokumenter innkommet:*

- Kommunerevisorens innstilling datert 14.01.2011 m/vedlegg

### **Votering:**

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

*Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:*

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens rapport 2/2011 *Kontroll av anskaffelser i ni virksomheter* viser at anskaffelsesregelverket i stor grad er etterlevd når det gjelder krav til dokumentasjon på de undersøkte områdene og at resultatet av den foreliggende undersøkelsen er tilnærmet likt for de virksomhetene som også ble undersøkt i 2009.

Kontrollutvalget ser alvorlig på at det er vesentlig omfang av tilfeller hvor varemottakskontroll ikke er dokumentert på tilfredsstillende måte og viser til at Kommunerevisjonen har rapportert om denne svakheten i flere år. Manglende dokumentasjon av varemottakskontroll medfører økt risiko for utbetaling uten at det har vært tilstrekkelig reell varemottakskontroll, med resultat at det kan betales for varer/tjenester som ikke er mottatt.

Kontrollutvalget forutsetter at virksomhetene iverksetter tiltak på områdene hvor det er avdekket avvik for å sikre etterlevelse av lov og forskrift om offentlige anskaffelser og internt regelverk i kommunen. Kontrollutvalget merker seg at byrådsavdelingene har iverksatt tiltak på anskaffelsesområdet og at det varsles om ytterligere tiltak vedrørende blant annet dokumentasjon av varemottakskontroll, som forutsettes iverksatt.

Kontrollutvalget tar for øvrig rapporten til orientering.

Kontrollutvalget innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bystyret ser alvorlig på at Kommunerevisjonens rapport 2/2011 *Kontroll av anskaffelser i ni virksomheter* viser at det enda en gang er vesentlig omfang av tilfeller hvor

varemottakskontroll ikke er dokumentert på tilfredsstillende måte. Bystyret forutsetter at byrådet sørger for at kommunens virksomheter iverksetter tilstrekkelig intern kontroll på området.

Bystyret slutter seg for øvrig til kontrollutvalgets vedtak og tar Kommunerevisjonens rapport til orientering.

#### 4/11

### **Prosjekt Ren Oslofjord – Status i rettens behandling av saken**

#### **Saken gjelder:**

Kontrollutvalget vedtok den 17.06.2008 (sak 70) en forvaltningsrevisjon av prosjekt Ren Oslofjord. Den 24.04.2009 tok påtalemyndigheten ut tiltale mot Oslo kommune ved Oslo Havn KF, Secora AS og Norges Geotekniske Institutt (NGI), samt nærmere angitte medarbeidere i Secora AS og Oslo Havn KF. Den tidligere vedtatte forvaltningsrevisjonen ble deretter justert gjennom kontrollutvalgets vedtak 26.05.2009 (sak 44). Utvalget vedtok da bl.a. at Kommunerevisjonen skulle gi utvalget en redegjørelse “om utfallet av saken etter at den er sluttbehandlet i rettsapparatet”. Kommunerevisjonen orienterer her om status i rettens behandling av saken.

Kontrollutvalget behandlet Kommunerevisjonens rapport 9/2010 *Prosjekt Ren Oslofjord* den 27.04.2010 (sak 33) og 25.05.2010 (sak 50). I Kommunerevisjonens rapport 9/2010 fremgikk det at Oslo kommune ved Oslo Havn KF og prosjektleder i Oslo Havn KF ble frifunnet på alle punkter i tingretten. NGI ble frifunnet for tiltalepunktet om falsk forklaring, men dømt for uaktsomt å ha medvirket til overtredelse av forurensningsloven. NGI ble ilagt bot og inndragning på til sammen 450 000 kr. Secora AS ble dømt for overtredelse av forurensningsloven og ilagt bot og inndragning på til sammen 1 mill kr. To ansatte i Secora AS ble personlig dømt for overtredelse av forurensningsloven og ilagt bot på 20 000 kr hver. Påtalemyndigheten anket dommen mot Oslo kommune, NGI og Secora AS. NGI fremmet selvstendig anke.

Den 29.09.2010 ble det avgitt beslutning i Borgarting lagmannsrett. Lagmannsretten besluttet at anken fra NGI henvises til ankeforhandling, og at anken fra påtalemyndigheten nektes fremmet.

Den 12.10.2010 anket påtalemyndigheten lagmannsrettens beslutning til Høyesterett. Den 06.12.2010 avsa Høyesteretts ankeutvalg enstemmig kjennelse om at anken forkastes. Dette betyr at tingrettens frifinnelse av Oslo kommune ved Oslo Havn KF og frifinnelsen av prosjektlederen i Oslo Havn KF blir stående.

Anken fra NGI skal opp til ankeforhandling i lagmannsretten. Det er per i dag ikke berammet tid for ankeforhandlingen i lagmannsretten.

#### *Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:*

Kontrollutvalget tar til orientering utfallet av rettsaken om brudd på forurensningsloven og straffeloven i forbindelse med prosjekt Ren Oslofjord. Kontrollutvalget merker seg at Oslo kommune ved Oslo Havn KF og prosjektlederen i Oslo Havn KF ble frifunnet.

Saken sendes til samferdsels- og miljøkomiteen.

### **Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen (A).

*Dokumenter innkommet:*

- Kommunerevisorens innstilling datert 14.01.2011

### **Votering:**

Saken ligger til fortsatt behandling i kontrollutvalget.

5/11

### **Oppfølging av rapport 6/2008 Behandling av drosjeløyvesaker**

Sendt til samferdsels- og miljøkomiteen

Kopi til byråden for nærings- og eierskapspolitikk, Næringsetaten, Kommunerevisjonen

### **Saken gjelder:**

Kommunerevisjonens rapport 6/2008 *Behandling av drosjeløyvesaker* var basert på en undersøkelse av Oslo kommunes rutiner og praksis for behandling av drosjeløyvesaker. Bystyret ba i sin behandling av Kommunerevisjonens rapport 6/2008 kontrollutvalget foreta en oppfølgende revisjon etter at endringer som fulgte av bystyrets vedtak om byrådssak 117/08 Oslo kommune som løyvemyndighet var gjennomført. Dette innebar blant annet gjennomføring av tiltak som å inndra resterende reserveløyver, oppheve løyvehaveres bindingstid, opprette felles ansiennitetsliste for tildeling av ledige løyver og endre drosjereglementet.

Etter at det hadde vært stans i utdelingen av løyver siden mars 2009 i påvente av en analyse av drosjemarkedet i Oslo, varslet byråden for nærings- og eierskapspolitikk i mai 2010 at kommunen lyste ut 200 ledige drosjeløyver med søknadsfrist 25. 06.2010. Kontrollutvalget vedtok derfor 26.08. 2010, sak 63, at det skulle gjennomføres en begrenset oppfølging av rapport 6/2008 med frist første kvartal 2011.

Det har skjedd mye på området siden kontrollutvalgets vedtak. Arbeidet med å dele ut nye løyver ble i en periode stilt i bero, og ny drosjeforskrift lå 12.01.2011 til behandling i Byrådsavdeling for finans og næring. Kommunerevisjonen mener derfor at det ikke er hensiktsmessig å gjennomføre en oppfølgingsundersøkelse på det nåværende tidspunkt.

I saken gjør Kommunerevisjonen rede for byrådets granskning av mulige mislige forhold i Samferdselsetaten, konklusjoner og anbefalinger i Kommunerevisjonens rapport 6/2008, varslede tiltak og bystyrets vedtak ved behandling av rapport 6/2008, forhold knyttet til ny drosjeforskrift og utdeling av drosjeløyver og status knyttet til rettstvister m.v..



Kommunerevisjonen foreslår å komme tilbake i august 2011 med en ny vurdering av tidspunktet for og innretningen på en ny undersøkelse på området.

*Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:*

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens redegjørelse for oppfølgingen av Kommunerevisjonens rapport 6/2008 *Behandling av drosjeløyvesaker til orientering*.

Utvalget imøteser en ny vurdering i august 2011 av tidspunktet for og innretningen på en ny forvaltningsrevisjon rettet mot behandlingen av drosjeløyvesaker.

Saken sendes samferdsels- og miljøkomiteen.

### **Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen (A).

*Dokumenter innkommet:*

- Kommunerevisorens innstilling datert 12.01.2011
- Kopi av Advokatfirmaet Haavind AS' brev av 18.01.2011 og 19.01.2011 til bystyret

### **Votering:**

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

*Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:*

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens redegjørelse for oppfølgingen av Kommunerevisjonens rapport 6/2008 *Behandling av drosjeløyvesaker til orientering*.

Utvalget imøteser en ny vurdering i august 2011 av tidspunktet for og innretningen på en ny forvaltningsrevisjon rettet mot behandlingen av drosjeløyvesaker.

Saken sendes samferdsels- og miljøkomiteen.

## **6/11**

### **Saker i KOFA – Klagenemnda for offentlige anskaffelser – i perioden 01.01.2010 - 31.12.2010 som gjelder anskaffelser i Oslo kommune**

Sendt til arkiv

Kopi til finanskomiteen, byråden for finans, Utviklings- og kompetanseetaten, Kommunerevisjonen

### **Saken gjelder:**

I kontrollutvalgets møte 26.01.2010, sak 3, ble det gitt oversikt over saker behandlet av KOFA i perioden 11.08.2008-31.12.2009 som gjaldt anskaffelser i Oslo kommune. Denne

saken oppdaterer status ved å gi en oversikt over klagesaker som KOFA har mottatt eller behandlet i løpet av 2010 der Oslo kommune har vært innklaget. Oversikten over klagesakene er oppdatert per 31.12.2010 og er basert på opplysninger som er publisert på hjemmesiden til KOFA, [www.kofa.no](http://www.kofa.no) og opplysninger innhentet fra KOFAs sekretariat.

I vedlegg til denne saken er det innledningsvis gitt en orientering om KOFAs virksomhet og deretter en oversikt både over saker som er avgjort etter forrige redegjørelse, samt innkomne klagesaker som fortsatt er under behandling. Oslo kommune har blitt innklaget i tilsammen 26 saker som er blitt behandlet eller er til behandling i 2010. Av de 13 sakene som er avgjort, konkluderte KOFA med ikke brudd i tre saker, fire saker ble avvist og to saker trukket. I fire saker ble det konstatert brudd på sentrale prinsipper i anskaffelsesregelverket. En av disse sakene var en gebyrsak der det ble ilagt et rekordstort gebyr på 42 millioner kroner for en ulovlig direkteanskaffelse av TT-kjøring.

Oslo kommune ser ikke ut til å være overrepresentert i KOFA når kommunens anskaffelsesvolum tas i betraktning. I 2010 fant KOFA relativt sett færre brudd i avgjorte saker der virksomheter i Oslo kommune var innklaget.

I en av sakene der KOFA ikke konstaterte brudd på anskaffelsesreglene, ble det likevel uttalt at det kunne foreligge grunnlag for erstatning for negativ kontraktsinteresse. Anskaffelsen var ikke blitt lovlig kunngjort og ble derfor avlyst før skriftlig kontrakt ble inngått med klageren. Avlysningen ble påklaget. Klager hadde pådratt seg kostnader ved å delta i den første konkurransen. KOFA vurderer ikke erstatningens størrelse. Dersom klager ønsker å gå videre med erstatningsspørsmålet og partene ikke oppnår enighet, må klager reise sak for de ordinære domstolene.

Kommunerevisjonen følger løpende med på alle saker som KOFA uttaler seg om. Sakene gir innspill til vurderingen av risiko og vesentlighet både med hensyn til hvilke virksomheter som det er aktuelt å revidere og hvilke deler av regelverket som kan skape problemer for kommunens innkjøpsvirksomhet. Tolkningssuttalelsene som KOFA gir, er også viktig for utforming av revisjonskriterier.

*Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:*

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens oversikt over saker i KOFA i 2010 som gjelder anskaffelser i Oslo kommune, til orientering.

### **Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frøde Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen (A).

*Dokumenter innkommet:*

- Kommunerevisorens innstilling datert 13.01.2011 m/vedlegg

### **Votering:**

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

*Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:*

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens oversikt over saker i KOFA i 2010 som gjelder anskaffelser i Oslo kommune, til orientering.

7/11

**Økonomiske uregelmessigheter og misligheter som er endelig innberettet til kontrollutvalget i 2010 – Oversikt nr. 20**

Sendt til finanskomiteen

Kopi til byråden for finans, Kommunerevisjonen

**Saken gjelder:**

I denne saken gir Kommunerevisjonen oversikt over endelige innberetninger om økonomiske uregelmessigheter og misligheter rapportert til kontrollutvalget i 2010.

I henhold til rundskriv 28/2010 Instruks for saksbehandling i saker om økonomiske uregelmessigheter og misligheter i Oslo kommune (som erstattet rundskriv nr. 14/95), har kommunens virksomheter plikt til å rapportere slike saker til Kommunerevisjonen.

Ifølge revisjonsforskriften § 3 skal revisor bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Kommunerevisjonen skal i henhold til forskriften sende foreløpig innberetning til kontrollutvalget når det konstateres misligheter, og når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende endelig innberetning til kontrollutvalget.

Endelige innberetninger omhandler misligheter mot kommunen eller personer under kommunens omsorg, begått av kommunalt ansatte. Innberetningene er i de fleste tilfellene offentlige.

Det ble endelig innberettet 8 saker til kontrollutvalget i 2006, 14 saker i 2007, 8 saker i 2008 og 6 saker i 2009. I 2010 er det endelig innberettet 6 saker.

*Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:*

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens oversikt nr. 20 over endelige innberetninger i saker om økonomiske uregelmessigheter og misligheter i 2010 til orientering.

Oversikten sendes finanskomiteen.

**Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frøde Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen (A).

*Dokumenter innkommet:*

- Kommunerevisorens innstilling datert 11.01.2011

### **Votering:**

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

*Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:*

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens oversikt nr. 20 over endelige innberetninger i saker om økonomiske uregelmessigheter og misligheter i 2010 til orientering.

Oversikten sendes finanskomiteen.

**8/11**

### **Forvaltningsrevisjon med oppstart 1. halvår 2011**

Sendt til Kommunerevisjonen

Kopi til Akershus fylkes kontrollutvalg om vedtatt undersøkelse av Ruter AS

### **Saken gjelder:**

I denne saken fremmer Kommunerevisjonen forslag til revisjonsstrategi for forvaltningsrevisjon i 2011 og forslag til nye forvaltningsrevisjonsprosjekter og oppfølgingsundersøkelser med oppstart i perioden januar - august 2011. Kommunerevisjonen fremmer i denne saken også forslag om bruk av ressurser til mislighetsrettede undersøkelser i samme periode.

Forslagene er basert på bystyrets vedtak 18.06.2008 (sak 259) om Overordnet plan for forvaltningsrevisjon og Plan for selskapskontroll 2008-2011. Forslagene er videre basert på innspill fra kontrollutvalget, jf utvalgets behandling 26.01.2010 (sak 5) og 23.03.2010 (sak 21). Forslagene er basert på vurdering av risiko og vesentlighet.

Rapportering av undersøkelsene til kontrollutvalget vil etter planen skje i løpet av 2011.

*Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:*

Kontrollutvalget slutter seg til:

1. Forslaget til revisjonsstrategi for forvaltningsrevisjon i 2011.
2. Forslaget til forvaltningsrevisjonsprosjekter og oppfølgingsundersøkelser med oppstart 1. halvår 2011.
3. Det benyttes inntil 2000 timer til mislighetsrettede undersøkelser i 1. halvår 2011.

### **Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen (A).

*Dokumenter innkommet:*

- Kommunerevisorens innstilling datert 17.01.2011 m/vedlegg

**Votering:**

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

*Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:*

Kontrollutvalget slutter seg til:

1. Forslaget til revisjonsstrategi for forvaltningsrevisjon i 2011.
2. Forslaget til forvaltningsrevisjonsprosjekter og oppfølgingsundersøkelser med oppstart 1. halvår 2011.
3. Det benyttes inntil 2000 timer til mislighetsrettede undersøkelser i 1. halvår 2011.

**9/11**

**Opplegg for ekstern kvalitetskontroll av forvaltningsrevisjon**

Sendt til Kommunerevisjonen

**Saken gjelder:**

Kommunerevisjonen planlegger å gjennomføre en ekstern kvalitetskontroll av forvaltningsrevisjon i andre eller tredje kvartal 2011.

Kommunerevisjonen er gjennom medlemskap i Norges Kommunerevisorforbund omfattet av en ordning med ekstern kvalitetskontroll som gjennomføres minst en gang i en femårsperiode. I tillegg har Kommunerevisjonen i Oslo flere ganger engasjert eksterne miljøer for kvalitetskontroll. Kommunerevisjonen utformer nå i samarbeid med kommunerevisjonen i Trondheim kommune et opplegg som kan benyttes i en utvidet ekstern kvalitetskontroll av forvaltningsrevisjon.

Planen er at fagfeller fra Trondheim styrket med spisskompetanse fra universitet, høyskole eller lignende skal gjennomføre en kvalitetskontroll med fokus på bl.a. følgende spørsmål:

- Er den samlede porteføljen over tid (siste to år) relevant i forhold til kommunens utfordringer i et vesentlighets og risikoperspektiv og i forhold til overordnet plan vedtatt av bystyret?
- Er resultatet av rapportene, i form av varslede tiltak i administrasjonen, tilfredsstillende i betydningen at det varsles tiltak som er relevante og konkrete i forhold til rapportens konklusjoner og/eller anbefalinger?
- Viser den politiske behandlingen av rapportene at de blir oppfattet som aktuelle og nyttige?
- Har Kommunerevisjonen et tilfredsstillende system for intern kontroll med kvaliteten på forvaltningsrevisjonen?
- Er utvalgte forvaltningsrevisjonsprosjekter på vesentlige punkter gjennomførte i tråd med gjeldende standard for forvaltningsrevisjon?

De utvalgte prosjektene vil være fullskala forvaltningsrevisjoner rapportert i rapportserien

i perioden 2009 - 2011 (ferdigbehandlet politisk senest våren 2011) som speiler bredden i porteføljen.

Kommunerevisjonen vil orientere kontrollutvalget om utfallet av den eksterne kvalitetskontrollen av forvaltningsrevisjonen.

*Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:*

Kontrollutvalget tar til orientering Kommunerevisjonens redegjørelse for den planlagte eksterne kvalitetskontrollen av forvaltningsrevisjonen.

#### **Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen (A).

*Dokumenter innkommet:*

- Kommunerevisorens innstilling datert 17.01.2011

#### **Votering:**

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

*Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:*

Kontrollutvalget tar til orientering Kommunerevisjonens redegjørelse for den planlagte eksterne kvalitetskontrollen av forvaltningsrevisjonen.

**10/11**

#### **Restanseliste for kontrollutvalgets saker pr. 31.12.2010**

Sendt til arkiv

#### **Saken gjelder:**

Oversikten over kontrollutvalgets saker til oppfølging pr. 31.12.2010 viser 12 saker. Pr. 31.08.2010 var det 10 saker til oppfølging.

*Sekretariatslederen fremmet følgende forslag til vedtak:*

Kontrollutvalgets restanseliste pr. 31.12.2010 tas til orientering.

#### **Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen.

*Dokumenter innkommet:*

- Sekretariatslederens notat datert 13.01.2011 m/vedlegg

### **Votering:**

Sekretariatslederens forslag ble enstemmig vedtatt.

*Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:*

Kontrollutvalgets restanseliste pr. 31.12.2010 tas til orientering.

**11/11**

### **Kommunal konkurranse Oslo KF. Manglende regnskapsmateriale og avtaler**

Sendt til arkiv

Kopi til byråden for nærings- og eierskapspolitikk, Omsorg Oslo KF, Kommunerevisjonen

### **Saken gjelder:**

Ved behandling av Kommunal konkurranse Oslo KFs (nå Omsorg Oslo KF) regnskap for 2009 vedtok kontrollutvalget bl.a.:

Kontrollutvalget viser til Kommunerevisjonens forbehold om manglende avtaler og regnskapsmateriale for tidligere år. Regnskapsforskriften har bestemmelse om at regnskapsmateriale skal oppbevares i 10 år og sier videre: "Regnskapsmaterialet skal sikres på en forsvarlig måte mot urettmessig endring, sletting eller tap." Utvalget bemerker at dette er et alvorlig brudd på gjeldende bestemmelser og viser til at brudd på tilsvarende bestemmelse i bokføringsloven kan medføre bøter eller fengsel.

Kontrollutvalget besluttet å sende spørsmål til ansvarlig byråd om manglende arkivmateriale. Kontrollutvalgets brev av 29.04.2010, byrådets foreløpige svar av 06.07.2010 og endelige svar av 10.12.2010 følger som trykte vedlegg. Svaret av 10.12.2010 er av byråden unntatt offentlighet etter offentlighetsloven § 13, jfr. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1 (taushetsbelagte personopplysninger).

I sitt svar opplyser byråden at det er gjort et oppryddingsarbeid, men at regnskapsbilag for 2001-2006 og pasientregnskap for 2002-2008 ikke er funnet. Det mangler også dokumentasjon for to avtaler. Det er redegjort for mulige årsaker til det manglende materiale og for øvrig gitt svar på de spørsmål som ble stilt.

*Sekretariatslederen fremmet følgende forslag til vedtak:*

Kontrollutvalget tar byråden for nærings- og eierskapspolitikks svar av 10.12.2010 på kontrollutvalgets spørsmål om manglende regnskapsmateriale i tidligere Kommunal Konkurranse Oslo KF til orientering.

## **Kontrollutvalgets behandling:**

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabeth Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen.

*Dokumenter innkommet:*

- Sekretariatslederens notat datert 13.01.2011 m/vedlegg
- Sekretariatslederens vurdering av habilitet av 24.01.2010

## **Habilitet:**

Ann Kathrine Skjørshammers (KrF) habilitet ble vurdert, da hun fra 09.04.2008 til 14.04.2010 var styreleder i foretaket. Kontrollutvalget fant Ann Kathrine Skjørshammer inhabil til å delta ved behandlingen av saken etter en vurdering av forvaltningsloven § 6, 2. ledd.

## **Votering:**

Sekretariatslederens forslag ble enstemmig vedtatt.

*Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:*

Kontrollutvalget tar byråden for nærings- og eierskapspolitikks svar av 10.12.2010 på kontrollutvalgets spørsmål om manglende regnskapsmateriale i tidligere Kommunal Konkurrans Oslo KF til orientering.

## **Eventuelt**

1. Sekretariatslederen orienterte om at forretningsutvalget i sitt møte 17.01.2011 fordelte det samlede kuttet på 2 mill på bystyresiden som bystyret vedtok ved behandlingen av budsjettet for 2011. Det innebærer en reduksjon i Kommunerevisjonens budsjettramme med 338.000 og i kontrollutvalgets budsjettramme med 28.000.
2. Sekretariatslederen informerte om at kontrollutvalgets regnskap for 2010 viser et samlet mindreforbruk på 174.000 hvorav 163.000 skal overføres etter 5%-ordningen.
3. Kommunerevisoren informerte om at Kommunerevisjonens regnskap for 2010 viser et samlet mindreforbruk på 3,9 mill hvorav 2,7 mill skal overføres etter 5%-ordningen.
4. Finanskomiteen behandlet i sitt møte 19.01.2011 rapport 21/2010 Etisk handel – Holdninger og praksis blant leverandører til Oslo kommune – kontrollutvalgets sak 77 av 28.10.2010.
5. Helse- og sosialkomiteen behandlet i sitt møte 12.01.2011 Kommunerevisjonens oppfølging av rapport 13/2008 Økonomisk sosialhjelp – planer, klientarbeid og utvalgte resultatindikatorer – kontrollutvalgets sak 88 av 14.12.2010.



6. Byutviklingskomiteen behandlet i sitt møte 19.01.2011 Rapport 22/2010 Intern kontroll i og rundt saksbehandlingssystemet for byggesaker – Oppfølging av rapport 16/2007 Systemgjennomgang av byggesaksprosessen i Plan- og bygningsetaten – kontrollutvalgets sak 78 av 28.10.2010
7. Samferdsels- og miljøkomiteen behandlet i sitt møte 12.01.2011:
  - Kommunerevisjonens rapport 24/2010 Samferdselsetatens kontroll og oppfølging av det kommunale veinettet – kontrollutvalgets sak 85 av 14.12.2010
  - Kommunerevisjonens rapport 26/2010 Miljørapportering og miljøinformasjon i Renovasjonsetaten og Samferdselsetaten – kontrollutvalgets sak 87 av 14.12.2010

Kontrollutvalgets sekretariat, 03.02.2011

Reidar Enger  
sekretariatsleder